

Sosial-iqtisadi inkişaf yolunda yüksək makroiqtisadi göstəricilərə imza ataraq qarşıya qoyduğu hədəflərə doğru inamla irəliləyən müstəqil Azərbaycan bu sahədə özünəməxsus cəhətləri ilə seçilən unikal inkişaf modelinin də əsasını qoymuşdur: iqtisadi tərəqqinin davamlılığını və yeni müvəffəqiyyətlərin qazanılmasını təmin edən bu modelə indi dünya miqyasında da kifayət qədər ciddi maraq göstərilir, onun özəllikləri tədqiqat predmetinə çevrilir. Ən böyük hakim olan zaman əsası ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan və ölkəmizi liderlər sırasına çıxaran inkişaf strategiyasının, o cümlədən onun sosial-iqtisadi əsaslarının nə dərəcədə uzaqgörənliklə müəyyənləşdirildiyini əməli nəticələr əsasında sübut edir.

Çağdaş dünya realitələri lider missiyasını özünə götürmüş şəxslərin xalq və dövlət qarşısındakı məsuliyyətini daha qabarıq öne çıxararaq idarəçilikdə yeni meyarları dikədir. Dövlətə rəhbərlik edən şəxsin uzaqgörənliyi, xalqına, vətəninə bağlılığı, qlobal müstəvidəki inkişaf proseslərini ölkənin milli tərəqqisinə istiqamətləndirməsi, onun siyasi peşəkərliliyi, mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Ümummilli lider Heydər Əliyevin müdrikliliklə müəyyən etdiyi inkişaf strategiyasını son 15 ildə uğurla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin ölkəyə rəhbərlik fəaliyyətini diqqətlə nəzərdən keçirərkən, bu şərtlərdən ötürü necə dəqiqliklə doğrultduğunu əyani şəkildə görə bilərik.

Qlobal siyasi arenanın sərt müdaxilələri fonunda uzun illər ərzində sabitləşmiş dövlətçilik ənənələrinə sadıqlıq, şübhəsiz, bu şərtlərdən ən mühümüdür. Dövlətimizin başçısının həyata keçirdiyi məqsədyönlü siyasət nəticəsində son illər əldə etdiyimiz uğurlar da bu amilə söykənir. Cənab İlham Əliyevin yürütdüyü siyasəti bu ənənələr çərçivəsində qurması, dövlətçilik konsepsiyasını ulu öndər Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu ideoloji kurs üzərində formalaşdırması davamlı uğurlara təminat yaradır. Dövlətimizin başçısının mükəmməl siyasi təlimə - ulu öndər Heydər Əliyevin dövlətçilik fəlsəfəsinə istinad etməsi hazırkı realıqda cənab İlham Əliyevin milli ictimai rəydəki alternativsiz lider statusunun möhkəmlənməsinə təsir göstərən ən mühüm amillərdəndir.

Cənab İlham Əliyevin bu gün Azərbaycan və dünya siyasətində bütün fəvqəlgüclərin hesablaşdığı fenomen liderə çevrilməsi danılmaz gerçəklikdir. Azərbaycan Prezidentinin dövlətçilik fəaliyyəti, daxili və xarici siyasət sahəsində atdığı addımlar məntiqli ardıcılıqla bir-birini tamamlayaraq, ilk növbədə, milli maraqları öne çəkir. Onun dövlət idarəçiliyi, xarici və daxili siyasətlə bağlı baxışlar sistemində ziddiyyətlər və ya kəşşən xətlər yoxdur - müəyyən etdiyi bütün istiqamətlər üst-üstə düşür və Azərbaycan xalqının, dövlətin rifahına yönəlidir.

Azərbaycan Prezidentinin istər ölkədə, istərsə də respublikamızın hüdüdlərindən kənarında baş verən hadisə və proseslərə münasibəti birmənalı olaraq qanunçuluğa və beynəlxalq hüquq normalarına əsaslanır. Dövlət başçısının milli əhəmiyyətli məsələlərə adekvat reaksiyası da heç zaman gecikmir. Amma bu reaksiya heç də hər zaman dövlət rəhbəri səviyyəsinə konkret bəyanatlar halında maddiləşmir. Dövlət rəhbərinin reaksiyası bəzən də hökumətin qətiyyətli addımlarında özünü göstərir. Bütün bunlar cənab İlham Əliyev haqqında ictimai rəyde daha dolğun təsvəvvü-

rün yaranmasına rəvac verir - hər kəs Azərbaycanın dövlət başçısının milli maraqların mühafizəçisi olduğunu birmənalı qəbul edir.

İngiltərənin nüfuzlu dövlət xadimlərindən olmuş Uinston Çörçilin sözüdür - "Siyasətçi növbəti seçkilər, lider isə gələcək nəsillər barədə düşünür". Cənab İlham Əliyev dövlət adamı olaraq gələcəklə bağlı hədəflərini təcrübədə təsdiqini tapmış prinsiplər əsasında qurmaqla, ilk növbədə, xalqın və millətinin gələcəyini düşü-

nür. İnsanlarla ünsiyyət zamanı qarşıda duran planlar, perspektivlər haqqında fikir və düşüncələrini aydın şəkildə çatdırır. Bütün məsələlərə ölçülüb-biçilmiş yanaşma tərzi Azərbaycan Prezidentinin çıxışlarının nəzəri və təcrübəli hazırlıq üzərində kökləndiyini bir daha təsdiqləyir. Siyasi illüziya və populyarizm tam kənar olmasa, problemlərə rəşional mövqedən yanaşması, uzaqgörənliyi, pragmatizmi cənab İlham Əliyevin kamill və müdrik siyasətçi portretini formalaşdırır. Bütün bu keyfiyyətlərinin onun malik olduğu yüksək qətiyyət, intellekt, enerji, potensial və işgüzarlıq tamamlayır.

Azərbaycan Prezidenti xarakter etibarilə sadə və səmimi olduğundan, bu keyfiyyət xüsusilə onun sırası vətəndaşlarla təmaslarında daha qabarıq şəkildə üzə çıxır. Cənab İlham Əliyev müdrik dövlət adamlarına xas tərzədə hər kəslə dil tapmağı, prezidentlə vətəndaş arasındakı psixoloji səddi götürməyi bacarır. Dövlətimizin rəhbəri çıxışlarında siyasi hadisələrə, problemlərə sadəcə münasibət bildirməklə kifayətlənmir, həm də proseslərin gələcək dinamikasını, problemlərin həlli yolla-

rını göstərir. Həm də o qədər yüksək peşəkərlilik ki, bunun üçün dövlət rəhbərinin toxunduğu ən müxtəlif sahələr üzrə yaxşı mütəxəssis olmaq lazımdır. Nəticələrində əksini tapmış ayrı-ayrı məqamlar göstərir ki, cəmiyyət həyatına aid ən xırda detal belə dövlət başçısının diqqətindən kənar da deyil. Cənab İlham Əliyev təkcə müxtəlif mənbələrdən aldığı məlumatlarla kifayətlənmir, eyni zamanda bu məlumatları fərdi müşahidələri ilə birgə nəzərdən keçirərək ümumi qənaətə gəlir.

Azərbaycan Prezidentinin ölkənin sosial-iqtisadi problemlərinin həllinə münasibəti də konkret proqramlara əsaslanır. Dövlətimizin başçısı ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən formalaşdırılmış möhkəm təməllər üzərində sivil Avropa ölkəsi kimi qurub-yaratmaq, daha da inkişaf etdirmək istədiyi müstəqil Azərbaycan dövlətinin uğura aparan Strateji Yol Xəritəsini dəqiqliklə cızıb. Azərbaycan boyda böyük tabluya köçürmək istədiyi bu xəritədə hər detalın öz rəng çaları, öz biçimi, öz quruluşu var.

2003-cü ildən etibarən iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinin inkişafının özündə əks etdirən çoxsaylı dövlət proqramları qəbul olunmuş, paytaxt və regionların tərəqqisi təmin edilmişdir. İnfrastruktur yenilənmiş, əhəlinin məşğulluğu davamlı olaraq yüksəlmiş, yoxsulluğun səviyyəsi azaldılmışdır. Ölkənin təbii və iqtisadi potensialından səmərəli istifadə əmsali davamlı olaraq artmış, insanların həyat şəraiti yaxşılaşmışdır. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycan son 10 ildə BMT İnkişaf Proqramının İnsan İnkişafı Hesabatında ən sürətli irəliləyən ölkələrdən biri kimi tanınır.

İqtisadiyyatın uğurlu inkişaf göstəricilərindən biri də 2014-

2016-cı illərdə özünün zirvə nöqtəsinə çatan qlobal maliyyə-iqtisadi böhranın ölkəmizə təsirlərinin minimum həddə olmasındır. Bunu şərtləndirən əsas amillərdən biri də sözügedən sabitliyi təmin edən mükəmməl xarakterli bazanın formalaşdırılması, onun bütün əsas sahələri, o cümlədən sosial-iqtisadi sferanı özündə ehtiva etməsidir. Bu sahələrdə həyata keçirilən məqsədyönlü siyasət Azərbaycanın böhrandan az itki ilə çıxmasını təmin etmişdir. Elə bunun nəticəsidir ki, iqtisadi inkişafdan danışarkən artıq Azərbaycan modelindən də bəhs olunur. Bu modelin xarakterik xüsusiyyətlərindən biri də yaşanan tərəqqinin bütün ölkə üzrə - proporsional qaydada paylanmasıdır. Yeni bu gün mövcud inkişaf təkcə mərkəzdə yox, siması gündəngünə dəyişən regionlarda da özünü qabarıq büruzə verir. Regionların inkişafı, onların potensialından səmərəli qaydada istifadə olunması Prezident İlham Əliyevin hər zaman xüsusi diqqət mərkəzində yer almışdır.

Azad bazar münasibətləri şəraitində Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişaf tempini daha da yüksəldən bu proqramlar paytaxt və regionların tarazlı tərəqqəsini təmin etməklə bərabər, onların potensialının bir-birinə kömək mexanizmi üzərində qurulmasında da vacib rol oynamışdır. Sabit və dayanıqlı inkişaf məntiqinə əsaslanan bu siyasət həm də ölkəmizdə makroiqtisadi sabitliyi qorunub saxlanılmasına xidmət edir. Eyni zamanda regionların sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı proqramların icrası və nəticələrinin təhlili də göstərir ki, ölkənin makroiqtisadi göstəricilərində bölgələrin xüsusi çəkisi əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlmişdir. 2019-cu ilin dövlət büdcəsindən dotasiya almaya-

caq şəhər və rayonların sayının 34-ə yüksəlməsi də bunun əyani təəcəssümüdür.

Bütün bunlar ulu öndər Heydər Əliyevin yeni neft strategiyasının təntənəsini göstərən daha bir önəmli amil kimi çıxış edir. Çünki neft və qaz gəlirlərinin səmərəli istifadəsi, böyük həcmə investisiyaların yatırılması nəticəsində bölgələr sürətlə inkişaf edir. Paytaxtda və regionlarda özəl sektorun inkişafı üçün böyük həcmə güzəştli kreditlər ayrılır. Kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılara yanacaq, mühərrik yağları, buğda, toxum və gübrəyə görə subsidiyaların verilməsi təmin edilir. Texnika, gübrə və toxum təchizatının yaxşılaşdırılması üçün dövlət büdcəsindən vəsaitin ayrılması və vergi güzəştlərinin tətbiqi nəticəsində regionlarda məhsul istehsalının nominal dəyərinin bir neçə dəfə artmasıdır.

Son 15 ildə, həmçinin nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə regionlarda minlərlə kilometrə qədər magistral yol çəkilmiş və ya əsaslı təmir edilmişdir. Regionlarda səhiyyə xidmətinin keyfiyyətinin yüksəldilməsi və idmanın inkişafı məqsədi ilə onlarla yeni xəstəxana, digər tibb müəssisələri, diaqnostika mərkəzləri, olimpiya-idman kompleksləri tikilərək istifadəyə verilmişdir.

Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin 9 ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına həsr olunmuş iclasında dövlətimizin rəhbərinin də vurğuladığı kimi, 2018-ci ildə iqtisadi sahədə islahatların dərinləşməsi işində çox önəmli addımlar atılmışdır. Əldə olunan nailiyyətlər isə son nəticədə Azərbaycan vətəndaşının gün-güzəranının yaxşılaşdırılmasına, problemlərinin həllinə imkan yaradır. Dövlət büdcəsinin həcmi genişləndikcə

minimum əməkdaşlarının, büdcə təşkilatlarında çalışan ayrı-ayrı vətəndaş kateqoriyalarının məvəciblərinin, pensiya və müavinətlərin, tələbə, magistrant və aspirantların təqaüdlərinin davamlı olaraq artırılması, sosial müdafiə sisteminin getdikcə təkmilləşdirilməsi bunun təəcəssümüdür.

İlham Əliyev fenomeni bu gün müstəqil Azərbaycan dövlətinin siyasi simasını müəyyən edir. Bu müəyyənləşmə Azərbaycanın qısa müddət ərzində iqtisadi inkişaf göstəricilərinə görə bütün dünyada liderə çevrilməsi faktıdır. Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum, Bakı-Tbilisi-Qars, TAP, TANAP kimi qlobal layihələrin əsas təşəbbüsçüsü və təminatçısı statusunda çıxış edən ölkəmizin ümumilikdə Avropa regionunun gələcək enerji təhlükəsizliyi missiyasını öz üzərinə götürməsi realıqdır. Azərbaycan insanının dəyişən gün-güzəranı, şəhər, kənd və qəsəbələrimizin abadlığıdır. Azərbaycanda demokratiyanın təntənəsi, qanunların aliliyi, haqqın-ədələtin zəfəridir. Ölkəmizin beynəlxalq aləmdə gündəngünə güclənən mövqeyidir. Azərbaycanın mövcud iqtisadi poten-

resurların bu yönündə səfərbər olunmasına təkan vermişdir. Dövlətimizin başçısının siyasi fəaliyyəti milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasına, azərbaycançılıq ideologiyasının ictimai şüurda möhkəmlənməsinə, güdrətli və müasir Azərbaycanın yaradılmasına, onun dünya birliyində tutduğu layiqli mövqeyinin daha da güclənməsinə, tolerantlığın, multikultural dəyərlərin mənimsənilməsinə etibarlı təminat yaratmışdır. Onun qətiyyətli və məqsədyönlü fəaliyyəti nəticəsində Heydər Əliyevin xarici siyasət kursunun həyata keçirilməsində, o cümlədən, Ermənistanın təcavüzkar mövqeyinin beynəlxalq aləmdə ifşa olunmasına mühüm uğurlar qazanılmışdır.

Dərin və hərtərəfli biliyə, yüksək daxili mədəniyyətə malik cənab İlham Əliyev müasir və çevik siyasətçi kimi beynəlxalq arenada böyük hörmət sahibi olaraq qloballaşma və inteqrasiya proseslərində, habelə beynəlxalq görüşlərdə və yüksək səviyyəli danışıqlarda milli mənafeəri ezmə müdafiə edir. Dövlət başçısının uğurlu xarici siyasəti sayəsində Azərbaycanın beynəlxalq və regional problemlərinin həllində rolu və nüfuzu getdikcə artır. Azərbaycan Prezidentinin bütün məsələlərə yanaşması və baxışı bir amilə istinad edir: Azərbaycan xalqının, dövlətinin milli maraqları! O, heç bir beynəlxalq gücdən asılı olmadan, xarici təzyiqlər qarşısında müvazinetini itirmədən xalqımızı milli hədəflərə doğru aparmaqda əzmi və qətiyyətlidir.

2018-ci il aprelin 11-də keçirilmiş prezident seçkilərində inamlı qələbə qazanmış Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev hər zaman vətəndaşlarımızın dəstəyini hiss edir, xalqın sarsılmaz gücünə söykənir. Otən 15 ildə xalq qarşısında yalnız obyektiv realıq əks etdirən vədlərlə çıxış edən və onları praktikada ezmə gerçəkləşdirən cənab İlham Əliyev yürütdüyü siyasətin əsasında mehiz insan və vətəndaş amilinin dayanıqlığını tam sübuta yetirmişdir. Bəli, 15 il əvvəl "Əsl siyasət konkret real iş görməkdən ibarətdir" - deyərkən səlahiyyətlərinin icrasına başlamış cənab İlham Əliyev üçün bu gün də əsl siyasət vətəndaşlar üçün faydalı və real nəticə ortaya qoymaqdır.

Azərbaycan Prezidentinin müdrik, dəqiq ölçülüb-biçilmiş siyasəti sayəsində ölkəmizin əldə etdiyi, ilbəl artmaqda olan uğurları dostları sevindirir, bədnam düşmənlərimizi isə kədərləndirir, qəzəbləndirir. Bəzən əsərlərini cilovlaya bilməyən bu ünsürlər özləri ilə bərabər, doğma vətəni satıb xarici ölkələrə üz tutan anti-azərbaycan qüvvələri müxtəlif vasitələrlə ələ alır, onların dili ilə dövlətimizin sağlamlıq imicini, onun ləyaqətini insanların ləkələməyə çalışırlar. Ancaq dünyada ölkəmizin və onun nüfuzunun formalaşması yüksək bacırınına ləkələmək, ictimai rəyi çəşdirmaq xəyalları, buna hesablanmış hərəketlər tamamilə əbəsdir, nəticəsizdir. Azərbaycanın dünya miqyasında ilbəl artan nüfuzu, ölkəmizin dinamik inkişaf tempi və iqtidarla xalq arasında mövcud olan möhkəm mənəvi-siyasi vəhdət həmin antimilli qüvvələrə ən tutarlı cavabdır.

İSAXAN VƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Bilik Fondunun Aparat rəhbəri, hüquq üzrə elmlər doktoru, professor